

Perek Shira: The Power of Song - Gehinnom

Rabbi Shmuel Silber

1. פרק שירה - פרק ראשון

גיהנם אומר. כי השפיע נפש שקקה ונפש רעבה מלא טוב: (תהילים קז ט)

Gehinnom is saying: "For he has satisfied the longing soul, and has filled the hungry soul with good."

2. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף סא עמוד א

תנו רבנן: המרצה מעות לאשה מידו לידה כדי להסתכל בה – אפילו יש בידו תורה ומעשים טובים כמשה רבינו – לא ינקה מדינה של גיהנם, שנאמר יד ליד לא ינקה רע – לא ינקה מדינה של גיהנם.
The Sages taught: One who counts money for a woman from his hand to her hand in order to look upon her, even if he has accumulated Torah and good deeds like Moses our teacher, he will not be absolved from the punishment of Gehenna, as it is stated: "Hand to hand, the evil man shall not go unpunished" (Proverbs 11:21);

3. תלמוד בבלי מסכת שבת דף לג עמוד א

אמר רבה בר שילא אמר רב חסדא: כל המנבל את פיו – מעמיקין לו גיהנם

4. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף טו עמוד ב

אמר רבי חמא ברבי חנינא: כל הקורא קריאת שמע ומדקדק באותיותיה – מצננין לו גיהנם
Rabbi Chama, son of Rabbi Chanina, said: Anyone who recites Shema and is punctilious in enunciating its letters, Gehenna is cooled for him ...

5. תלמוד בבלי מסכת עירובין דף יט עמוד א

ואמר רבי ירמיה (בר) +מסורת הש"ס: [בן] +אלעזר: שלשה פתחים יש לגיהנם, אחד במדבר ואחד בים ואחד בירושלים. במדבר, דכתיב וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלה, בים דכתיב מבטן שאול שועתי שמעת קולי, בירושלים דכתיב נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים. ותנא דבי רבי ישמעאל: אשר אור לו בציון – זו גיהנם, ותנור לו בירושלים – זו פתחה של גיהנם. ותו ליכא? והאמר רבי מריון אמר רבי יהושע בן לוי, ואמרי לה תנא רבה בר מריון בדבי רבי יוחנן בן זכאי: שתי תמרות יש בגי בן הנום ועולה עשן מביניהן, וזו היא ששנינו ציני הר הברזל כשירות, וזו היא פתחה של גיהנם! – דילמא היינו דירושלים. אמר רבי יהושע בן לוי: שבעה שמות יש לגיהנם, ואלו הן: שאול ואבדון, ובאר שחת, ובור שאון, וטיט היון, וצלמות, וארץ התחתית.

And Rabbi Yirmeya ben Elazar also said: There are three entrances to Gehenna, one in the wilderness, one in the sea, and one in Jerusalem. There is one entrance in the wilderness, as it is written with regard to Korah and his company: "And they, and all that appertained to them, went down alive into the pit [She'ol], and the earth closed upon them, and they perished from among the congregation" (Numbers 16:33). The Gemara asks: Are there no more entrances? Didn't Rabbi Maryon say in the name of Rabbi Yehoshua ben Levi, and some say it was Rabba bar Maryon who taught in the name of the school of Rabbi Yochanan ben Zakkai: There are two date trees in the valley of ben Hinnom, and smoke rises from between them, and with regard to this statement about date trees that differ from other palms we learned: The palms of Har HaBarzel are fit for the mitzva of lulav, and this is the entrance to Gehenna. The Gemara answers: This is not difficult, for perhaps this is the entrance in Jerusalem. Rabbi Yehoshua ben Levi said: Gehenna has seven names, and they are as follows: She'ol, Avadon, Be'er Shachat, Bor Shaon, Tit HaYaven, Tzalmavet, and Eretz HaTachtit.

6. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף נד עמוד א

ואור במוצאי שבת איברי? והא תניא: עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות, אלו הן: באר, והמן, וקשת, כתב, ומכתב, והלוחות, וקברו של משה, ומערה שעמד בו משה ואליהו, פתיחת פי

האתון, ופתיחת פי הארץ לבלוע את הרשעים. רבי נחמיה אומר משום אביו: אף האור והפרד ... לא קשיא; הא – באור דידן, הא – באור דגיהנם. אור דידן – במוצאי שבת, אור דגיהנם – בערב שבת. ואור דגיהנם בערב שבת איברי? והא תניא: שבעה דברים נבראו קודם שנברא העולם, ואלו הן: תורה, ותשובה, וגן עדן, וגיהנם, וכסא הכבוד, ובית המקדש, ושמו של משיח

7. יחל ישראל (פרקי אבות פרק ה' משנה ו, עמוד צ"ה)

... כל אותם נסים נטבעו בברואים כבר בשעת יצירתם בששת ימי בראשית. כאשר הקב"ה ברא את העולם הוא התנה מראש עם ברואיו אלו

8. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כח עמוד ב

וכשחלה רבי יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו. כיון שראה אותם התחיל לבכות. אמרו לו תלמידיו: נר ישראל, עמוד הימיני, פטיש החזק, מפני מה אתה בוכה? אמר להם: אילו לפני מלך בשר ודם היו מוליכין אותי, שהיום כאן ומחר בקבר, שאם כועס עלי – אין כעסו כעס עולם, ואם אוסרני – אין איסורו איסור עולם, ואם ממיתני – אין מיתתו מיתת עולם, ואני יכול לפייסו בדברים ולשחדו בממון אף על פי כן הייתי בוכה; ועכשיו שמוליכים אותי לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, שאם כועס עלי – כעסו כעס עולם, ואם אוסרני – איסורו איסור עולם, ואם ממיתני – מיתתו מיתת עולם, ואיני יכול לפייסו בדברים ולא לשחדו בממון; ולא עוד, אלא שיש לפני שני דרכים, אחת של גן עדן ואחת של גיהנם, ואיני יודע באיזו מוליכים אותי ולא אבכה? אמרו לו: רבינו, ברכנו! אמר להם: יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם. אמרו לו תלמידיו: עד כאן? אמר להם: ולואי! תדעו, כשאדם עובר עבירה אומר: שלא יראני אדם. בשעת פטירתו, אמר להם: פנו כלים מפני הטומאה, והכינו כסא לחזקיהו מלך יהודה שבא.

When Rabbi Yochanan ben Zakkai fell ill his students entered to visit him. When he saw them, he began to cry. His students said to him: Lamp of Israel, the right pillar, the mighty hammer, the man whose life's work is the foundation of the future of the Jewish people, for what reason are you crying? With a life as complete as yours, what is upsetting you? He said to them: I cry in fear of heavenly judgment, as the judgment of the heavenly court is unlike the judgment of man. If they were leading me before a flesh and blood king whose life is temporal, who is here today and dead in the grave tomorrow; if he is angry with me, his anger is not eternal and, consequently, his punishment is not eternal; if he incarcerates me, his incarceration is not an eternal incarceration, as I might maintain my hope that I would ultimately be freed. If he kills me, his killing is not for eternity, as there is life after any death that he might decree. Moreover, I am able to appease him with words and even bribe him with money, and even so I would cry when standing before royal judgment. Now that they are leading me before the supreme King of Kings, the Holy One, Blessed be He, Who lives and endures forever and all time; if He is angry with me, His anger is eternal; if He incarcerates me, His incarceration is an eternal incarceration; and if He kills me, His killing is for eternity. I am unable to appease Him with words and bribe him with money. Moreover, but I have two paths before me, one of the Garden of Eden and one of Gehenna, and I do not know on which they are leading me; and will I not cry? His students said to him: Our teacher, bless us. He said to them: May it be His will that the fear of Heaven shall be upon you like the fear of flesh and blood. His students were puzzled and said: To that point and not beyond? He said to them: Would that a person achieve that level of fear. Know that when one commits a transgression, he says to himself: I hope that no man will see me. The Gemara relates that at the time of his death, immediately beforehand, he said to them: Remove the vessels from the house and take them outside due to the ritual impurity that will be imparted by my corpse, which they would otherwise contract. And prepare a chair for Hezekiah, the King of Judea, who is coming from the upper world to accompany me

9. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קנג עמוד א

רבי אליעזר אומר: שוב יום אחד לפני מיתתך. שאלו תלמידיו את רבי אליעזר: וכי אדם יודע איזהו יום ימות? – אמר להן: וכל שכן, ישוב היום שמא ימות למחר, ונמצא כל ימיו בתשובה. ואף שלמה אמר בחכמתו: בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר. אמר רבן יוחנן בן זכאי: משל למלך שזימן את עבדיו לסעודה, ולא קבע להם זמן. פיקחין שבהן קישטו את עצמן וישבו על פתח בית המלך, אמרו: כלום חסר לבית המלך? טיפשיין שבהן הלכו למלאכתן, אמרו: כלום יש סעודה בלא טורח? בפתאום ביקש המלך את עבדיו. פיקחין שבהן נכנסו לפניו כשהן מקושטין, והטיפשיים נכנסו לפניו כשהן מלוכלכין. שמח המלך לקראת פיקחים, וכעס לקראת טיפשים. אמר: הללו שקישטו את עצמן לסעודה – ישבו ויאכלו וישתו, הללו שלא קישטו עצמן לסעודה – יעמדו ויראו. חתנו של רבי מאיר משום רבי מאיר אמר: אף הן נראין כמשמשין. אלא, אלו ואלו יושבין, הללו, אוכלין, והללו – רעבין, הללו שותין והללו צמאים

We learned there in a mishna that Rabbi Eliezer says: Repent one day before your death. Rabbi Eliezer's students asked him: But does a person know the day on which he will die? He said to them: All the more so this is a good piece of advice, and one should repent today lest he die tomorrow; and by following this advice one will spend his entire life in a state of repentance. And King Solomon also said in his wisdom: "At all times your clothes should be white, and oil shall not be absent from upon your head" (Ecclesiastes 9:8), meaning that a person always needs to be prepared. Similarly, Rabban Yo?anan ben Zakkai said the following story as a parable to this lesson: The situation is comparable to a king who invited his servants to a feast and did not set a time for them to come. The wise among them adorned themselves and sat at the entrance to the king's house. They said: Is the king's house missing anything necessary for the feast? Certainly the king could invite them at any moment. The fools among them went to attend to their work and said: Is there such thing as a feast without the toil of preparing for it? While the feast is being prepared, we will attend to other matters. Suddenly, the king requested that his servants come to the feast. The wise among them entered before him adorned in their finest clothes, and the fools entered before him dirty. The king was happy to greet the wise ones and angry to greet the fools. The king said: These wise servants who adorned themselves for the feast shall sit and eat and drink, but these fools who did not adorn themselves for the feast shall stand and watch. There is a similar outcome for people who think that their day of death and judgment is far away and do not prepare themselves for it. Rabbi Meir's son-in-law said in the name of Rabbi Meir: If the punishment for those who did not prepare themselves in advance was merely to stand and watch, it would not be severe enough because they also look like servants at the feast, which is not such a disgraceful punishment. Rather, these and these, both groups of people, sit at the feast. These wise and righteous people eat, and these wicked fools are hungry; these righteous people drink, and these wicked people are thirsty ...

10. תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף טו עמוד א

שאל אחר את רבי מאיר לאחר שיצא לתרבות רעה, אמר ליה: מאי דכתיב גם את זה לעמת זה עשה האלהים? – אמר לו: כל מה שברא הקדוש ברוך הוא – ברא כנגדו, ברא הרים – ברא גבעות, ברא ימים – ברא נהרות. אמר לו: רבי עקיבא רבך לא אמר כך, אלא: ברא צדיקים – ברא רשעים, ברא גן עדן – ברא גיהנם. כל אחד ואחד יש לו שני חלקים, אחד בגן עדן ואחד בגיהנם, זכה צדיק – נטל חלקו וחלק חברו בגן עדן, נתחייב רשע – נטל חלקו וחלק חברו בגיהנם.

11. תלמוד בבלי מסכת נדרים דף כב עמוד א

... אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: כל הכועס כל מיני גיהנם שולטין בו, שנאמר: והסר כעס מלבך והעבר רעה מבשרך, ואין רעה אלא גיהנם, שנאמר: כל פעל ה' למענהו וגם רשע ליום

רעה; ולא עוד, אלא שהתחתוניות שולטות בו, שנאמר: ונתן ה' לך שם לב רגז וכליון עינים ודאבון נפש, איזהו דבר שמכלה את העינים ומדאיב את הנפש? הוי אומר: אלו התחתוניות.

12. תלמוד בבלי מסכת גיטין דף ז עמוד א

תנא דבי ר' ישמעאל: כל הגוזז מנכסיו ועושה מהן צדקה – ניצל מדינה של גיהנם; משל לשתי רחילות שהיו עוברות במים, אחת גזוזה ואחת אינה גזוזה, גזוזה עברה, ושאינה גזוזה לא עברה.

13. תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף ג עמוד ב

דאמר רבי שמעון בן לקיש: אין גיהנם לעתיד לבא, אלא הקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה ומקדיר, רשעים נידונין בה וצדיקים מתרפאין בה; רשעים נידונין

14. תלמוד בבלי מסכת תמיד דף לב עמוד ב

תנא דבי אליהו: גיהנם למעלה מן הרקיע

15. אלשיך על תהלים פרק קז פסוק ט

אך הנה שני מיני נפשות באדם, יש נפש הבהמית התאבה אכול ושתה וכיוצא, ויש נפש עליונה שתמיד שוקקה לידבק בקונה וכאשר אין בעליה עושה רצון קונו היא משתוקקת תמיד ענייני תורה ומצות. וענין הכתוב, כי הניצל מצרות ומות אל תהיה הודאתו את ה' על טובות גשמיות שהשביע צמאונו ורעבתנותו וחיי גופו, כי אם שעל ידי הצלה זו ישוב עד ה' ויקבל צערו לכפרה על אשמותיו ויכיר השגחתו יתברך ואשר החייהו בקראו אליו ויפליא לעסוק בתורה ומצות. נמצא שעל ידי כן השביע ה' את הנפש השוקקה עבודת ה', ואגב אורחיה גם את הנפש החיונית הרעבה ללחם ומים מלא טוב שנתן לה יותר מבקשתה

16. חובת התלמידים (פרק ג')

ישנם אנשים גדולים וקטנים שאינם מרגישים חסרון בקרבם, ואף אם מביט בספרי מוסר שמדה זו וזו רעה היא, מ"מ אינו עומד על דעתו שמדה רעה זו נמצאת בו ועליו לתקנה, גם בלבו לא ירגיש לא כאב ולא דאגה ממנה, סימן לא טוב הוא לו, כי כך דרך החולים אם תכבד חוליו לא ירגיש ולא ידע כי חולה הוא ... אבל ישנם אנשים ונערים גם במדה כזו, בפנימיותו מתחיל הלב להרגיש כי חסרון זה בו ומתחיל לדאוג ולכאוב, אבל בדעתו ממהר הוא לתרץ א"ע לאמר, הלא אין החסרון בי באופן גרוע כ"כ כמו שמיסר הספר, והמעט שיש בי כמעט מוכרח להיות בי כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, וגם זהו שותפו של היצה"ר הוא, ואחריתו זוהם הנפש וחושך הגיהנום הוא. יסוד מחלת שניהם היא, שאינם דורשים מעצמם גדלות, דומה להם שרק הצדיקים הגדולים צריכים לעבוד ולתקן א"ע, וכל איש ישראל כפי שהוא ובאיזה אופן שהוא די לו, כבן סכל שאין אביו מבקש ממנו הרבה ובמעט הטוב שנמצא בו מסתפק. ואף על פשעיו מחפה לאמר, הלא סכל הוא. וטעות גדולה טועה איש כזה.